

„Absolute onthouding is een Doopersch-sectarische oplossing, die in het reformatisch denken nooit ingang had mogen vinden. Ze is het slechtste¹²⁾ wat op dit gebied denkbaar is.” „Tusschen periodieke onthouding en praeventieve middelen te kiezen is in het algemeen nauwelijks mogelijk. Beide beteekenen een ernstig tekort... Dit tekort moet echter aanvaard worden. Waar echter periodieke onthouding om de een of andere reden ongewenscht of onmogelijk is,¹³⁾ daar is in het algemeen het gebruik van praeventieve middelen beter¹⁴⁾ dan „absolute onthouding.”

„Met dit alles is niet gezegd, dat scheppingsgebod en scheppingsorde hun geldigheid voor ons verloren hebben. Scheppingsgebod en scheppingsorde blijven de richtsnoeren van ons handelen, maar hun kracht is gebroken door de vergeven- de liefde, die in Christus ligt. Elke poging de scheppingsorde zonder meer als norm van ons handelen te doen gelden beteekent een verloocheining van het Evangelie. Elke ethiek, die het scheppingsgebod niet onafgebroken op het Evangelie betrekt, is een wettische, d.w.z. een buiten-Christelijke, een heidensche ethiek.”

Ten slotte belooft Ds Diepersloot, dat zowel de scheppingsordinantiën als de absolute eischen der Wet door het Evangelie doorbroken worden. „Nergens”, zoo zegt hij, „is de Schrift een strak „ordenings”-boek. Veel meer wordt juist, van het begin tot het einde, de kracht der verordeningen gebroken door het Evangelie.” (No. 23.)

Zie hier een korte uiteenzetting van deze nieuwe huwelijksmoraal, zowel wat haar theoretische gronden betreft als wat aangaat haar uitwerking in de praktijk. Op drie pijlers is zij gegrond, n.l. a. de scheppingsordinantiën zijn niet meer normatief; b. de eischen der wet zijn door het Evangelie gebroken en c. elke houding, die wij ten opzichte van de huwelijksethiek aannemen, is een zondige houding.

Bij het kritisch onderzoek van deze nieuwe huwelijksmoraal zullen wij ons daarom laten leiden door de volgende 3 fundamentele vragen:

1. Is het waar, dat de scheppingsordinantiën praktisch niet meer normatief zijn?

2. Is het juist, dat de eischen der wet door het Evangelie doorbroken worden?

3. Is het waar, dat al ons doen en laten enkel en alleen een zondigen moeten is?

Ten slotte zullen wij bij de beantwoording van deze 3 vragen gelegenheid krijgen er op te wijzen op welken bodem deze moraal rust, n.l. de z.g.n. dialectische theologie, meer in het bijzonder de ethiek van Brunner.

A. C. D.

1) Huwelijksdoel en Periodieke onthouding. Roermond, 1933.

2) In inter-kerkelijken zin.

3) Anglicaansche Staatskerk.

4) Het monogame huwelijk. Amsterdam, 1933, blz. 73.

5) Het is tekenend, dat onder verschillende kerkgenootschappen de R. K. Kerk zowel door de Neo-Malthusianen als door anderen altijd weer de meest krachtige tegenstander wordt genoemd. Heeft ons, Gereformeerden, dit ook iets te zeggen?

6) Eigenlijk is dit reeds geen verschil meer ten opzichte van de Neo-Malthusianen, want ook dezen beschouwen de voorbehoeding als een „noodzakelijk kwaad”.

7) Vgl. B. Premela: Bewuste regeling van het kindertal. Amsterdam, 2e druk, blz. 59.

8) Veelal noemt men in dit verband ook nog de periodieke onthouding. Principieel maakt dit echter geen verschil, want in de geschriften van den Nieuw-Malthusianen Bond wordt met nadruk beweerd, dat, indien deze methode inderdaad zekerheid geeft, zij niet zullen aanzelen haar in hun middelenreeks op te nemen!

9) Malthusianisme, omdat zij geboortebepijking tot doel heeft; Neo-Malthusianisme, omdat zij als middel anticonceptionele middelen aanraadt; Christelijk Neo-Malthusianisme, omdat zij haar uitgangspunt uit het Evangelie neemt.

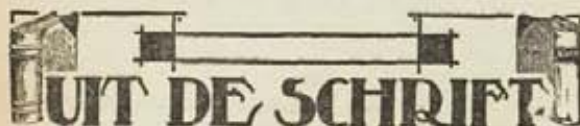
10) Twee geschriften over geboorteregeling. Woord en Geest, 11e Jrg. No. 16—23.

11) Spatiëring van ons.

12) Spatiëring van ons.

13) En dat zal praktisch wel altijd het geval zijn, gezien de onzekerheid van de methode Ogino-Knaus. (Vgl. Dr. A. C. Drogendijk: Geboortebepijking door Oginoisme? Kampen, 1936.) Nog onlangs lezen wij daarvan een merkwaardig bewijs. In Amerika hadden eenige dames een schadevergoedingsproces ondernomen tegen een arts, omdat de methode Ogino-Knaus, welke hij haar als voorbehoedmiddel had aangeraden, niet veilig was gebleken! (Ned. Tijdschrift v. Gen., 28 Maart 1936).

14) Spatiëring van ons.

UIT DE SCHRIFT

Doorgaande Reformatie.

Wascht u, reinigt u....

Komt toch, laat ons samen rechten, zegt de HEERE: al waren uw zonden als scharlakken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, als wol zullen zij zijn.

Jesaja 1: 16a, 18. (Vert. K. V.)

Israël is niet meer het volk van Davids dagen, of het volk van de verbondssluiting op den Sinai. Het dient den HEERE, zooals de heidenen hun afgoden dienen: een tevredenstellen van den HEERE in Zijn tempel. En verder onthoudt het Hem het hart. Zoo komt er van de levende,

concrete gehoorzaamheid niets meer terecht. En wanneer er niet meer in nieuwigheid des levens gewandeld wordt, is het verbond reeds feitelijk verbroken, want verbondsbreuk begint in 'hart.

En tot dit afgeweken volk komt nu de oproep: wascht U, reinigt U. Er moet een radicale omkeer komen en nog wel heden. Zoo gij Zijn stem dan heden hoort. Er wordt niet gezegd: gij weet toch wel beter. Er wordt ook niet gedebatteerd, er wordt concreet geëischt. Immers Israël heeft eenmaal beloofd den HEERE te zullen dienen, en beloofd voor altijd. En omdat het zijn trouw bezworen heeft, is de oproep om nog heden terug te keeren tot den waarachtigen dienst des Heeren, tot de eerste werken. Er wordt niets vreemds, niets nieuws geëischt, want alle dingen worden geweten, omdat zij bekend gemaakt zijn.

Dus hoewel er verbondsbreuk is, en Israël van zijn kant de verbondstrouw verbroken heeft, de oproep blijft onveranderd, het eenmaal geëschte blijft gehandhaafd. Want Israël is geroepen, is verkoren. Het volk moet nu binnengaan de stad, die fundamenteel heeft, of het moet nu met dubbele slagen geslagen worden. Dat is de werkelijkheid van zijn verkiezing.

Maar gesteld eens, dat Israël zich bekeert, dat het nog heden terugkeert, is dan daarmee het verleden weer goed gemaakt, zal er dan over de verbondsbreuk niet gesproken worden en krijgt het leven dan vanzelf zijn glans en glorie weer terug? Neen, er is eenmaal zegen beloofd en vloek bedreigd. En wat de HEERE gezegd heeft, doet Hij ook. En zoo wordt de verdere oproep vol verschrikking: komt toch, laat ons samen rechten. Indien de HEERE niet meer zegt, dan is Israël verloren, dan kan het heden niet verder meer, dan helpt de bekeering ook niet meer, het is dan te laat, de straf is op komst.

Het wordt nu dus van het allergrootste belang, hoe zal over het verleden, over wat er gebeurd is, gesproken worden? En dat de HEERE nu geen afgesneden zaak wil met Zijn volk, dat Hij bedoelt de doorgaande reformatie van Israël, dat nu hoort elke boeteling in de toevoeging: al waren Uw zonden als scharlakken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, als wol zullen zij zijn. Nu de bondeling alzo tot het „proces” des HEEREN opgeroepen wordt, nu hoort hij in dezen oproep de trouw van zijn God, Die Zijn eeden gedenkt, Zijn barmhartigheid gestand doet. Nu verneemt hij, dat God niet den ondergang van Zijn volk wil, maar dat Hij het drijven wil tot reformatie. Nu kan hij verder, want er is een nieuw begin mogelijk. Dat is de muziek in deze woorden.

De HEERE vraagt dus wel terdege schuldbelijdenis over het verleden, maar Hij maakt die schuld belijdenis mogelijk door schuldvergeving in het vooruitzicht te stellen. Alles zal gezegd moeten worden, alle zonden zullen in het gericht komen, maar er zal vergeving gevraagd kunnen worden, Israël zal weer gerechtvaardigd naar huis kunnen gaan — want er is vergeving altijd bij Hem geweest.

Vergeving is geen gemakkelijke zaak in den verbondskring. Er is alleen vergeving bij doorgaande reformatie, bij een wederkeeren tot den waarachtigen dienst des Heeren, bij een weer doen van de eerste werken.

En wanneer wij meenen, dat wij tezamen zijn afgeweken van de wegen des Heeren, tezamen ontrouw geworden zijn en dies schuld te belijden hebben, wanneer wij dat meenen, dan is er alleen vergeving bij bekeering. Er zal dus nu bekeering MOETEN komen, wanneer wij onze belijdenis van ontrouw, en ons gebed om vergeving gemeend hebben. Wie den HEERE in Zijn schuldvergevende liefde aangrijpt, die kan dat alleen doen, wanneer hij bekeering belooft, een wederkeeren tot de eerste werken.

En pas als er een wederkeeren is tot wat eenmaal beloofd en gedaan is, dan pas is er de zekerheid, dat ons vergeven is en dat Gods gunst, Gods gratie weer tot ons uitgaat. En deze gunst en gratie is een schoone werkelijkheid. Het leven zal zijn glorie weer vertoonen in ons midden. Immers ook in deze verbondsfase bewijst zich voor het geloof Zijn gunst en goedheid.

Geboden zijn zoo ernstig, want de waarachtigheid onzer geboden blijkt uit ons leven — een komen tot positieve heiligmaking.

II.

v. d. B.

Hebt U er al aan gedacht dat voor het aanbrengen van een nieuwe abonnee U een premie kunt kiezen uit een uitgebreide boekenlijst? Zie bij advertentiën nader.

KERKELIJK LEVEN

„Politieke partij”, of nog iets anders?

Bij de thans zittende Generale Synode zijn ingediend onderscheidene „verzoeken” en „voorstellen”, rakende vragen van kerkregering, nopens de „Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland”, hieronder aan te duiden als „N.S.B.”, en de „Christen Democratische Unie”, hieronder aan te duiden als „C.D.U.” Deze „verzoeken” en „voorstellen” zijn voor en na iedereen uit de kerkelijke pers bekend geworden.

Voor wat de redenen dezer verzoeken en voorstellen betreft, zij hier er aan herinnerd, dat daarin gewezen wordt op de noodzakelijkheid van het weren (door de kerken) van beginselen en uitspraken door leden der kerk, welke rechtstreeks ingaan tegen de belijdenis, op de wenschelijkheid van eenheid van handeling in de kerkregering, op de groote gevaren van bepaalde beginselen der N.S.B., op vroegere besluiten van de Generale Synodes van Middelburg (1933) ter zake van N.S.B. en C.D.U., en van Leeuwarden (1929) „inzake het lidmaatschap van organisaties, die staan op den grondslag van den klassenstrijd”, alsmede op de groote beroering, welke in ons volksleven verwekt is door N.S.B. en C.D.U. Voorts worde, voor wat hun inhoud aangaat, vermeld, dat gevraagd of voorgesteld wordt, maatregelen te nemen, om te komen tot uniformiteit in kerkregering in dezen, o.m. door het aangeven van richtlijnen inzake tuchttoefening, of om een getuigenis of waarschuwing te doen uitgaan tegen de door N.S.B. of C.D.U. gepropageerde beginselen, of om een aanmaning tot getrouwheid en beslistheid tegen het voortwoekeren van onschriftuurlijke beginselen tot de kerken te richten.

Nu is één der eerste vragen, die men zich hier heeft te stellen, deze: of de Synode in 1936 inderdaad nog iets heeft te doen, dat hetzij praeciseerende, hetzij aanvullende, of ook corrigeerende betekenissen heeft voor hetgeen ter Synode van Middelburg is uitgesproken en besloten in den jare 1933. Wat de C.D.U. betreft, onthield de Synode van Middelburg zich van een „uitspraak” „over de vraag,..... of personen, die overigens onbesproken in leer en leven zijn, vanwege het „lidmaatschap” der C.D.U. tot het Heilig Avondmaal niet mogen toegelaten, en, wanneer ze eenmaal lid zijn, van het Heilig Avondmaal moeten afgehouden worden”. En wat de N.S.B. aangaat, kan eveneens worden geconstateerd, dat ten aanzien daarvan de Middelburgsche Synode niet nader op haar beginselen is ingegaan, en, voor wat de door de kerkeraden in te nemen houding betreft, heeft verwezen naar de bovengenoemde besluiten inzake de C.D.U.

Deze Middelburgsche besluiten hebben dus enerzijds vastgehouden aan den algemeenen kerkrechtelijken regel, „dat in ieder geval op zichzelf moet geoordeeld worden, of iemand door belijdenis of wandel zich des Heeren tafel onwaardig maakt” (art. 117). Anderzijds hebben zij in de concrete situatie van 1933 zich onthouden van een nadere uitspraak a. inzake de op het lidmaatschap van C.D.U. of N.S.B. eventueel te oefenen bijzondere tucht, b. inzake de beginselen der bedoelde organisaties.

Aan den zoeven genoemden algemeenen kerkrechtelijken regel nu behoort o.i. in geen geval getornd te worden; hij is één der axiomata van het gereformeerde kerkrecht, en zal daarom ook door geen enkel toekomstig besluit inzake bijzondere tuchttoefening mogen worden op zij gezet. Een corrigeerende houding heeft o.i. de Synode van 1936 dan ook niet tegenover haar voorganger aan te nemen.

Aan den anderen kant behoort een aanvulling en praeciseering der besluiten van Middelburg — als wij het wel zien — wel degelijk tot de taak van deze Synode. Dit gevoelen rust op de volgende gronden: a. Na 1933 heeft zowel de C.D.U. als de N.S.B. steeds dieper op het volksleven ingegrepen; eerstgenoemde heeft in bepaalde streken van ons land grooten invloed, en laatstgenoemde blijkt over heel het land ook de aandacht van gereformeerden te trekken, hetgeen niet alleen uit bepaalde kerkeraadshandelingen, doch ook uit mededeelingen van N.S.B.-zijde blijkt. Er loopen geruchten — en ze komen van N.S.B.-zijde — volgens welke naar schatting ± 8000 leden eener gereformeerde kerk tevens aangesloten zijn bij de N.S.B.;

b. na 1933 heeft met name de N.S.B. zich nog nader over onderscheidene vraagpunten, ook van principiële aard, uitgesproken, b.v. in een tweetal officiële brochures;

c. de kerkeraden zien zich al meer, en steeds nadrukkelijker, voor de noodzaak eener concrete beslissing in bepaalde gevallen gesteld.

De vraag kan voorts gesteld worden, of het op den wog der kerk ligt, rechtstreeks zich uit te spreken over bepaalde politieke partijen, of organisaties. Vooropstellende, dat artikel 30 der kerkenordening¹⁾ onverzwakte handhaving eischt, meen ik, dat wel degelijk gevallen denkbaar zijn, waarin het de roeping der kerk is, met name ook tegen bepaalde politieke organisaties op te treden. Er zijn voorbeelden aanwijsbaar van kerkelijke waarschuwing tegen met name genoemde verenigingen of organisaties; en er is geen enkele reden aan te wijzen, waar-

1) Volgens dit artikel mogen kerkelijke vergaderingen slechts over kerkelijke zaken, en dan op kerkelijke wijze handelen.

om juist p o van zoodan rouden uit t ijk leve voorbehoud een openbar lijkt, kan of dezen haren gevallen kar terrein” digd.

Evenwel l anders bed C.D.U., no litieke i tie” aan zijn de orgi in deze were wat zij in d de eischen schappel le vraagstul hervorming der verweze verklaring, van 12 Dec. éene reden een „politie had, wijl zij staat, waarin ingescha wijl zij zelf „gedwon en daarom o tieke partij t Gereformeer den handele als één der v verklaart, z ophouder moeten zich zou ontstaan schetsen en en van zood de N.S.B. afb tijd vele l ed onder inwer mee zonden „een politiek socialisme t tusschen de „ (V, 8). Wie „tot een and behoort in d de overweg levens” voora N.S.B. zijn schouwen met woord en getuigenis ra de getuigend zelf nadrukke N.S.B. een o éene beginsel den” (IV, 10) voor het volc loof in het „leidend l maar-politi „voor het zec noodig” is, o (nationaal) b het groepsbel verklaart die het individu mindere t meer verheve voeren kan, l licht bevroed van den hee 1934, later afb bij brochure artikelen in van een pe schappen in C (bijvoegsel, b bloot-politieke eigen verzeke „onverenigba politieke part schap, dat zi wel) „tegen uitgesproken” eenigingen „t zullen dus — zelf — „voor de N.S.B.-begi in strijd zijn. schen beide h schap tussche

Uit deze la schatbaar nu deeling van de N.S.B.-b zou meenen. Zulk een ver dat ze open uitwerking ha de Geref. Ker besliste keuze